

9. Номинални (формални) и реални устави

Номинални (формални) су само по имену, називу, а не и стварно па је то више један декларативан или, боље рећи, декоративан акт, али не и устав у правом смислу речи. То су фиктивни, непостојећи устави или они за неку другу стварност, а не ону која важи у постојећем друштву. Такав фиктивни устав би подсећао на обичан лист хартије, како га је представљао Ф. Ласал супротстављајући га стварном (реалном) уставу. Реални устав би био израз реалних друштвених односа, он је по мери датог друштва и одговара његовим потребама. То је устав који се стварно поштује и примењује и који представља основни закон земље и темељ друштвеног и политичког поретка једне земље. Свакако да је боље да устав буде одраз реалности и да се примењује, него да је у раскораку са стварношћу. Истина, немогуће је да устав у свему буде на нивоу реалности, да нема и нереалних амбиција, али то треба да буде изузетак тако да устави треба да имају мање нереалних норми, а више оних које погађају друштвену стварност.

10. Нормативни и семантички устави

Нормативни устави су они који се примењују у друштвеној стварности јер су донети по мери конкретног друштва и ту се друштвена стварност и устав подударају. То су правно важећи устави који се примењују у друштвеном животу захваљујући чињеници да су сагласни с друштвеном стварношћу. Да није тако, устав би се тешко примењивао или се никако не би примењивао јер би, просто речено, био накалемљен на друштвени систем који га не прихвата.

Семантички устав је пре свега нормативан устав, који важи, примењује се, остварује у друштвеном животу али који не допушта никакву промену, ни сопствену ни промену политичке власти односно постојећег поретка.

ГЛАВА ЧЕТВРТА

ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЕНА УСТАВА

І. ДОНОШЕЊЕ УСТАВА-РАЗЛОЗИ И ОПРАВДАНOST ЊЕГОВОГ ДОНОШЕЊА

1. УСТАВ КАО УСЛОВ ПРАВНО УРЕЂЕНЕ (КОНСТИТУЦИОНАЛИЗОВАНЕ) И ОГРАНИЧЕНЕ ДРЖАВНЕ